

Zwolle

Wonen en zorg

Samen maken we de stad! Een slogan waar Zwolle om bekend staat. Samen maken we de stad leefbaar, maken en behouden we vitale wijken. Samen gedragen we ons als goed rentmeester voor wat we in Zwolle belangrijk vinden. Samen zetten we ons in voor een samenleving waar alle mensen, ook die met een hulpvraag, zich thuis voelen op een plek die bij hun past.

De samenleving verandert, ook de Zwolse samenleving! We leven langer en blijven langer zelfstandig wonen. Het aantal 65-plussers is de afgelopen 10 jaar in Zwolle met meer dan 50% toegenomen en dit percentage blijft de komende jaren stijgen.

Daarbij is door decentralisaties in het sociaal domein een beweging op gang gekomen naar extramuralisering van de zorg. Dit betekent dat meer mensen met een vorm van begeleiding zelfstandig gaan wonen. Beschikbaarheid van passende toekomstbestendige woningen en woonvormen met borging van (mantel-) zorg en (welzijns-) voorzieningen is hierdoor een prominent vraagstuk geworden.

Uitgangspunt hierbij is wat mensen wél kunnen en wat ze nodig hebben om te kunnen (blijven) functioneren in de samenleving. Dit uitgangspunt vraagt om flexibiliteit en maatwerk en een brede variatie aan vraaggericht aanbod. Het gaat om een transitie in de samenleving die urgente aandacht en inzet vraagt. Niet alleen nu maar ook voor de komende jaren om stappen te kunnen zetten die nodig zijn.

Integrale blik

Behoud en herstel van het leven in het gewone leven vereist een integrale blik en aanpak. van niet alleen het fysiek en sociaal domein, maar ook van zorg overstijgende domeinen. We investeren daarom in een duurzame samenwerking waarbij een wijkgerichte aanpak uitgangspunt

is. Financiering met integrale budgetten kan uitkomst bieden om invulling te geven aan deze samenwerking.

We onderzoeken hoe initiatieven van mensen met een zorgvraag die graag in een collectieve woonvorm willen wonen, met onderling beheer, beter kunnen worden gefaciliteerd. Initiatieven die niet vanuit een zorginstelling worden genomen maar door mensen en/of hun naasten zelf. Hierbij staat eigen zeggenschap voorop!

Stapje extra

We bouwen hiertoe de relatie met onze interne- en externe partners verder uit, zullen elkaars wereld beter begrijpen en zijn bereid om over onze eigen schaduw te stappen en te doen wat goed is voor het geheel. Vanuit leiderschap spreken we elkaar aan op waar wij in gezamenlijkheid verschil kunnen maken in de levens van mensen en zijn we bereid om dat stapje extra te zetten. Omdat we ons ervan bewust zijn dat we elkaar hard nodig hebben om resultaten te bereiken.

We denken hierbij in mogelijkheden, niet in beperkingen. We werken vanuit vertrouwen en verbinden ons met de mensen voor wie de initiatieven betekenis hebben. Hierdoor wordt de wereld van wonen, welzijn en zorg in Zwolle integraal en duurzaam met elkaar verbonden en ontstaat een "Zwolse opdracht" waar partners zich intrinsiek aan committeren.

Duurzame oplossingen

Met inwoners, ervaringsdeskundigen en bewonersgroepen zoeken we naar duurzame oplossingen. Hiervoor zetten we ons in, zijn we in contact en dichtbij en kiezen we voor een duurzame aanpak.

Door de samenwerking met inwoners en Zwolse partners te versnellen, verdiepen en verbreden komen we tot concrete ontwikkelingen in woon-, zorg- en welzijnsconcepten. Met moed, lef en overtuiging wordt gewerkt aan nieuwe initiatieven die betekenis hebben voor de kwaliteit van wonen en leven van mensen. Huidige gebiedsontwikkelingen bieden ruimte om vroegtijdig met elkaar om tafel te gaan en af te stemmen op welke wijze woon-, zorg- en welzijnsconcepten kunnen worden geïntegreerd in het totale plan.

Daadkracht

Daadkracht is nodig, we denken niet alleen in mogelijke oplossingen maar zetten deze om in (kleine) initiatieven. Omdat we uiteindelijk met elkaar één gezamenlijk belang hebben; een Zwolle waar mensen van verschillende achtergronden, al dan niet met een zorgvraag, zich thuis voelen op een plek die bij hen past in harmonie met de omgeving, zodat zij een waardevol eigen bestaan kunnen leven.

Samen leven is een zaak die van ons samen is!

Programma

Wonen en zorg is verder vertaald in een programma. Hierin staan de strategische doelen en fasering beschreven. Het programma is niet in beton gegoten; de samenleving blijft veranderen, wij veranderen hierin mee.

Programma-inrichting en samenwerking

Gelijktijdig met het intrinsiek vormgeven van het programma is er al concreet aan de slag gegaan en zijn de eerste resultaten zichtbaar. Hierbij is als eerste een focus gelegd op de in- en externe samenwerking. Dit is immers een randvoorwaarde om dit programma tot een succes te maken.

Verbinding

Om te voorkomen dat er langs elkaar heen wordt gewerkt, is verbinding tussen het fysiek en sociaal domein van belang. Deze verbinding is al groeiende en merkbaar. Een mooi voorbeeld is de totstandkoming van de jaarschijf 2021. Hierin is gezamenlijk opgetrokken en het resultaat mag er zijn. Wonen en Zorg heeft echt een prominente plek gekregen in de jaarschijf en er zijn concrete afspraken gemaakt.

Samenwerking versterken

Extern wordt de samenwerking tussen woningcorporaties, zorgpartijen en welzijnsorganisaties versterkt. Een daadkrachtig gezamenlijk optrekken van corporatie, zorgorganisaties en gemeente heeft er recent toe geleid dat een groep niet studerende jongeren met een psychische kwetsbaarheid samenwoont met studenten in de vorm van een wooncommunity. Ook hebben we met de Zwolse corporaties overeenstemming bereikt over Housing First Jongeren voor 2021. De werkgroep huisvesting bijzondere doelgroepen (HBD) komt weer structureel bij elkaar. Hierin trekken collega's van het sociaal wijkteam, maatschappelijke ondersteuning en woningcorporaties gezamenlijk op om zich te buigen over nieuwe initiatieven op het gebied van Wonen en Zorg. Hierbij is inmiddels ook de link gelegd naar de Initiatieventafel. Gremia als Platform WWZ038, Concilium en de werkgroep Wonen en Zorg met een afvaardiging

uit het Platform en Concilium komt structureel bij elkaar. Een verdere doorontwikkeling met een duidelijke agenda is gewenst en ook hieraan wordt gewerkt.

Het uiteindelijke doel is dat we vanuit de maatschappelijke opgave (blijven) doen wat echt nodig is, we met elkaar bewust zijn van wat er in de wijken speelt en hierop inspelen. Duidelijke rolverdeling, verantwoordelijkheden en eigenaarschap op de verschillende thema's in het programma Wonen met Zorg moeten ervoor zorgen dat de beoogde resultaten gehaald worden.

We hebben hiertoe in de eerste plaats een "aanjaag team" gevormd met in- en externe netwerkpartners om het programma verder te bouwen. Een dynamische groep vertegenwoordigers vanuit zorg, welzijn en wonen met als doel om vraag en aanbod beter op elkaar te laten aansluiten. Het team wil als verbinder, aanjager, motor en katalysator de samenwerking tussen partners en inwoners versnellen, verbreden en verdiepen om zelfstandig wonen in de wijk te realiseren en/of te behouden. Bij het team leeft het volle besef dat we elkaar nodig hebben en moeten samenwerken om resultaten te bereiken. Dit betekent begrip voor elkaar hebben maar ook concessies doen waar nodig!

(Samen)werken aan opgaven

Er zijn al vele interne en externe partners die al dan niet in werkgroepen samenwerken aan de opgaven in het programma. Dat is goed en moet vooral ook door blijven gaan. Daarnaast zullen er

naar verwachting nieuwe werkgroepen ontstaan, daar waar de opgave dat vraagt. Hierbij worden afspraken gemaakt over fasering, rolverdeling, verantwoordelijkheden en eigenaarschap.

Bestuurlijk opdrachtgeverschap

Het programma wordt geborgd door het bestuurlijk opdrachtgeverschap van de wethouders die wonen en het sociaal domein in hun portefeuille hebben. Vanuit de inhoud van het programma worden ook de andere portefeuillehouders betrokken. Vitaal en waardig ouder worden heeft bijvoorbeeld een prominente rol in het programma. Afstemming met de verantwoordelijk wethouder is dan ook essentieel. Zo geldt ook voor de programmalijn vitale en gezonde stadsdelen dat er een rol is weggelegd voor de wijkwethouders en is wijkgericht werken geborgd bij de desbetreffende portefeuillehouder.

Afstemming programma met de Raad

Er heeft een eerste afstemming met de Raad plaatsgevonden over het programma. Op verzoek van de Raad bieden we ook de mogelijkheid om input te leveren. We zullen de Raad blijven betrekken en informeren over de voortgang van het programma.

Het programma is in een drietal hoofdlijnen uiteen gezet.

- 1. Vitale, solidaire en gezonde stadsdelen**
- 2. Voldoende geschikte woningen**
- 3. Passende zorg & ondersteuning**

De drie programmalijnen worden hierna uiteengezet en waar van toepassing, onderverdeeld in sub thema's.

Vitale, solidaire en gezonde stadsdelen

Een gezonde leefomgeving is een expliciete doelstelling in de Omgevingswet. Gezondheidswinst kun je boeken door niet alleen in te zetten op bescherming (klassiek milieubeleid), maar ook op het bevorderen van gezondheid. Een gezonde leefomgeving is een omgeving die mensen uitnodigt om te bewegen, elkaar te ontmoeten en te kunnen participeren in de maatschappij c.q. stad of wijk.

Context/strategische doelen

Zeggenschap is een belangrijke factor in het leven van ieder mens; zeggenschap over regie hebben over je eigen leven. Burgerinitiatieven van mensen (cliënten en/of naasten) met een zorgvraag die zelf woongroepen in zelfbeheer willen opzetten en waarbij eigen zeggenschap voorop staat dragen bij aan een positieve gezondheid in brede zin. In de eerste plaats van de cliënten zelf maar ook die van hun naasten. Daarnaast is een bijkomend voordeel dat de zorg gezamenlijk ingekocht kan worden; goede zorg op maat is essentieel. Meekoppelkansen bestaan met grote transities als Klimaatadaptatie en de Energietransitie. Bijvoorbeeld investeren in groen in kader van Klimaatadaptatie creëert ook weer ontmoetingsplekken voor mensen in de wijk. Veruit de belangrijkste verklaring van gezondheidsverschillen in termen van levensverwachting of gezonde levensjaren is ruimtelijke uitsortering van groepen. Oftewel de lagere sociale klasse is aangewezen op goedkope sociale woningbouw in een fysiek ruimtelijk en in sociaal opzicht minder aantrekkelijke omgeving. De uitdaging is om gezondheidsbevordering in de leefomgeving meer evidence based te maken en in te zetten op onderling leren en meerjarige pilots. De buurt als huis (een robuust sociaal en ruimtelijk netwerk met ruimte voor eigen initiatief) is de ambitie die hierin wordt nagestreefd.

Resultaat

- Gezonde stadsdelen waarbij inwoners niet alleen fysiek, maar ook mentaal en sociaal maatschappelijk welzijn ervaren en waarbij mensen in staat zijn zoveel mogelijk regie

over hun leven te voeren en sociale veerkracht te ontwikkelen.

- Voldoende sterke basis die preventief zorg voorkomt of aanvullend is op de zorg waardoor mensen (langer) zelfstandig kunnen wonen.
- Een leefomgeving die zelfredzaamheid mogelijk maakt en maximaal begaanbaar is.
- Een leefomgeving die participatie en sociale samenhang bevordert.
- Divers woningaanbod.
- Voldoende sociale veerkracht in een stadsdeel.
- Gebiedsgerichte aanpak voor toekomstbestendige stadsdelen.
- Vitaal en waardig ouder kunnen worden.

Focus en fasering

Korte en middellange termijn (2020-2021)

- Inzicht in en draagvlak verkrijgen voor deze beweging (gezondheid bevorderen in de leefomgeving), investeren in de samenwerking en het maken van concrete afspraken met andere regiogemeenten, de zorgverzekeraar en partners in de stad. Kansen benutten voor preventiecoalities.
- Ontwikkelen van gebiedsprofielen wat kan leiden tot een afwegingskader om keuzes te maken voor een gezonde leefomgeving.
- In gebiedsvisies wordt wonen en zorg nadrukkelijk ingebed. Dit is tevens een speerpunt in de Hervormingsagenda voor 2021.
- In gebiedsontwikkelingen ruimte bieden voor woonvormen in zelfbeheer > burgerinitiatieven.
- Stimuleren van maatschappelijke initiatieven en verkennen van innovatieve werkwijzen, methoden en technologieën. Ruimte geven aan experimenten.

- Sociale veerkracht versterken door toegang te hebben tot sociale hulpbronnen en hulpbronnen uit de omgeving zoals sociale participatie, toegankelijkheid voorzieningen en mobiliteit.
- Interventies in de leefomgeving inzetten die een sociaal effect hebben.
- Ontwikkelen van integrale ondersteuning (dagbesteding, inkomensondersteuning en thuisondersteuning en een sterke sociale basis).
- Uitzetten van acties om de ambitie Vitaal en Waardig ouder worden te realiseren. Speerpunten: Positieve gezondheid, levensloopbestendig wonen, meedoen en ertoe doen, toegankelijke fysieke omgeving, aanpak eenzaamheid en cultuursensitiviteit.

zullen verder geconcretiseerd worden. Hierbij speelt de vraag wat de urgentie in elk stadsdeel is en welke kansen er liggen. Wat is er nodig om bijvoorbeeld meedoen te bevorderen, om gebouwen en voorzieningen een meervoudige functie te geven en/of om gezondheid te bevorderen? Dat is een vraagstuk dat op korte termijn verder verkend wordt met diverse partners in de stad en waarbij de inwoners zelf een belangrijke rol spelen.

Lange termijn

Op korte en middellange termijn ligt de focus op stimuleren, ontwikkelen en uitvoeren reeds geformuleerde speerpunten. Op lange termijn ligt de focus op het daadwerkelijk duurzaam realiseren van een gezonde leefomgeving waarbij inwoners gezondheid ervaren in de breedste definitie van het woord.

Bovenstaande beschrijvingen zijn abstract en

Voldoende geschikte woningen

In Zwolle hebben we, net als in veel andere (stedelijke) gebieden in Nederland, te maken met krapte op de woningmarkt. Dit betekent dat het voor woningzoekenden moeilijk is om aan betaalbare huisvesting te komen. De druk op de Zwolse woningmarkt zit vooral op de goedkope en middeldure woningen. De krapte op de woningmarkt heeft ook invloed op de huisvesting van mensen met een zorgvraag, ook voor deze mensen zijn er in Zwolle beperkt woningen beschikbaar. In de Woonvisie (2017) hebben we uitgesproken dat we een inclusieve stad willen blijven. Daarom richt één van de programmalijnen binnen het programma Wonen met Zorg zich op het aanbod van voldoende geschikte woningen voor mensen met een zorgvraag.

Voldoende geschikte woningen voor mensen met een zorgbehoefte wordt onderverdeeld in vier sub thema's, omdat er onderscheid nodig is in de behoefte van zorg en type woningen.

Uitstroom vanuit beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Context/strategische doelen

Het aantal plekken van beschermd wonen zal door Rijksbeleid fors moeten afnemen de komende jaren, waardoor meer mensen (sneller) zelfstandig moeten wonen met een vorm van begeleiding thuis. Dit vraagt om meer woningen of woonvormen voor mensen die uitstromen, maar ook om instroom in intramurale voorzieningen te beperken waar mogelijk. Inzicht en samenwerkingsvormen tussen gemeente, zorgpartijen en corporaties zijn hierbij cruciaal.

Om beter in beeld te krijgen hoe de huidige en toekomstige gewenste situatie rond de in- en uitstroom in/uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang eruit zou moeten zien heeft in 2020 een (met name) kwalitatief onderzoek plaatsgevonden. De onderzoeksopzet die hieraan ten grondslag lag is gemaakt in samenwerking met corporaties en interne collega's van zowel fysiek als sociaal domein. Het onderzoek heeft geresulteerd in het rapport:

"In Zwolle kan het". Het rapport geeft een 10 puntenplan weer waar we mee aan de slag gaan. Fasering en prioritering wordt bepaald en hiervoor is met name ook input gehaald uit de algemene ledenvergadering WWZ038 die medio januari 2021 heeft plaatsgevonden.

Resultaat

- Een onderzoeksrapport met aanbevelingen/adviezen over wat cliënten nodig hebben, zowel qua woonvorm als qua ondersteuningsvraag en of zij hierin bediend kunnen worden door het huidige zorg- en woonaanbod of dat hiervoor nieuw aanbod gecreëerd moet worden. Ook wordt ingegaan op de vraag of het zorgaanbod in beschermd wonen en maatschappelijke opvang met daarbij de bijbehorende in- en uitstroom, impact heeft op de leefbaarheid in de Zwolse wijken en buurten.
- Op basis van de uitkomsten zal conform afspraken in de jaarschijf 2021 gefaseerd aan de slag worden gegaan met het 10 puntenplan uit het onderzoeksrapport "In Zwolle kan het".

Focus en fasering

Korte en middellange termijn (2020-2021)

Het onderzoek is conform planning eind 2020 opgeleverd. Dit leidt tot nieuwe afspraken tussen partijen; niet alleen om de uitstroom te bevorderen maar ook om de instroom te beperken.

Lange termijn

- Ontwikkelen nieuwe woningen/woonvormen met betaalbare huren.
- Ketensamenwerking met partners in de wijk zodanig optimaliseren dat door vroeger signalering en adequate hulpverlening de instroom in beschermd wonen of maatschappelijke opvang kan worden voorkomen.

Toegankelijke aangepaste woningen voor ouderen

Context/strategische doelen

De vergrijzing neemt toe. In Zwolle hebben we de afgelopen jaren een sterke stijging gezien in de groep 65-plussers. Tussen 2009 en 2019 nam de leeftijdsgroep 65-74 jarigen in Zwolle toe met 50% en ook het aantal hoogbejaarden (85-plus) groeide

sterk met 35% (Quicksan woningmarkt 2019). Over 20 jaar zijn er in Nederland naar schatting 2,5 miljoen 75-plussers; dat is bijna twee keer zo veel als nu (Taskforce Wonen en Zorg, werkplan 2020). Daarnaast stijgt de gemiddelde leeftijd van ouderen en blijven zij steeds langer (al dan niet alleenstaand) zelfstandig wonen. Veel ouderen wonen in een woning die onvoldoende geschikt is. Onvoldoende doorstroombmogelijkheden leiden tot hoge kosten voor WMO aanpassingen die het budget overschrijden. Daarnaast gaapt er een groot gat tussen zelfstandig wonen en het verpleeghuis; het ontbreekt aan voldoende aantrekkelijke en betaalbare tussenvormen.

We zijn op dit moment niet in staat om deze groeiende groep ouderen voldoende te faciliteren in hun (toekomstige) woon-, zorg- en welzijnsbehoeften. De landelijke taskforce Wonen

& Zorg, een gezamenlijk initiatief van de VNG, Aedes, ActiZ en de ministeries van VWS en BZK hebben de handen ineen geslagen om gemeenten te ondersteunen in hun regierol om met de opgaven aan de slag te gaan. Vanuit de taskforce wordt een concrete analyse gevraagd van de lokale opgaven op het gebied van wonen, zorg, welzijn en leefbaarheid voor ouderen (huidige situatie, wensen, trends en ontwikkelingen) met vervolgstappen voor de jaren erna. Wij hebben dan ook recent het ondersteuningsteam van de taskforce gevraagd om ons te ondersteunen om de woonopgave voor senioren sterker te kunnen onderbouwen. Deze analyse willen we medio 2021 gereed hebben.

Resultaat

- Vertaling van opgave naar nieuwbouwopgave met levensloopbestendige woningen en (zorg) voorzieningen in de buurt.
- Vertaling van opgave naar tussenwoonvormen die het gat tussen zelfstandig wonen en het verpleeghuis kunnen dichten met (zorg) voorzieningen in de buurt.
- Concrete afspraken met onze partners, woningcorporaties, commerciële ontwikkelaars en zorgpartijen over de realisatie van genoemde woningen en tussenwoonvormen.
- Doorstroming naar geschikte woningen stimuleren door gerichte begeleiding van partners.
- Uitvoering van de afspraken, respectievelijk borging van de samenwerking.

Focus en fasering:

Korte en middellange termijn (2020-2021)

- Analyse van de lokale woonzorgopgaven: huidige situatie, wensen, trends en ontwikkelingen.
- Een ouderenindex wordt opgezet i.s.m. afdeling I&O. Er is inmiddels een afgeronde

inventarisatiefase. M.b.v. de ouderenindex hebben we inzichtelijk wat de risico- en beschermende factoren zijn om langer zelfstandig te kunnen wonen in een stadsdeel. Dit kan dienen als afwegingskader om bijvoorbeeld specifieke woningen en/of voorzieningen toe te voegen of specifieke type woonzorgconcepten te realiseren in een stadsdeel.

- Inventarisatie van mogelijkheden om de doorstroming naar geschikte woningen te bespoedigen. In de jaarschijf 2021 is al een aantal concrete afspraken gemaakt met corporaties en huurdersorganisaties. Zo gaan de corporaties functionarissen inzetten die senioren kunnen helpen de keuze te maken om te verhuizen naar een geschikte woning. Ook starten de corporaties met het onderzoeken naar mogelijkheden voor woonvormen tussen zelfstandig wonen en het verpleeghuis.
- Er wordt in kaart gebracht wat er verstaan wordt onder levensloopbestendige woningen. Het Concilium is hierbij ook betrokken; niet vanuit de prestatieafspraken, maar vanuit de wens van marktpartijen om meer inzicht hierin te krijgen.

Lange termijn

- Vastleggen van afspraken met partners en borging van samenwerking
- Projecten in uitvoering brengen die inspelen op de woon- en woonzorg opgaven.

Wmo woningen

Context/strategische doelen

De kosten voor WMO aanpassingen overstijgen de budgetten. Er leek aanvankelijk sprake te zijn van een mismatch tussen vraag en aanbod. Bij uitvraag blijkt dit echter wat genuanceerder te

Hoe dit er in de praktijk uit zou kunnen zien: Ans en Wim

Ans en Wim hadden samen een fijn, kinderloos leven. Ans kreeg een paar jaar geleden gezondheidsproblemen en Wim verzorgde haar altijd liefdevol. Totdat het noodlot toesloeg en Wim plotseling kwam te overlijden.

Ans vereenzaamde en voelde zich angstig en ongelukkig in dat grote huis. Daar kwam bij dat ze afhankelijk is van zorg. Ze heeft wel familie waar ze goed contact mee heeft, maar die wonen niet om de hoek. Haar verhuizing

naar een kleinschalig seniorencomplex in de buurt kwam dan ook als geroepen. Zelfstandig wonen, maar met zorg en aandacht. Er worden activiteiten georganiseerd en bewoners kunnen met elkaar eten in de gemeenschappelijke ruimte. De bewoners hebben zelf de regie op hun eigen zorgbehoefte. Ans is sinds haar verhuizing echt opgeknapt. Ze is weer vrolijk en vindt het fijn om met andere bewoners om te gaan. Haar leven voelt weer zinvol!

liggen. Woningen staan minder lang leeg dan aanvankelijk werd gedacht. Wel is vanuit de gemeente het signaal afgegeven dat er behoefte is aan nieuwere aanwas van woningen. De oudere woningen met WMO aanpassingen voldoen vaak niet meer aan de hedendaagse eisen en het is lastig om ze hierop aan te passen. Daarnaast is de vraag naar prikkelarme woningen en woningen voor gezinnen met een ouder of kind met een beperking actueel.

Ook speelt de stagnatie in de doorstroming hier een rol.

De samenwerking tussen gemeente en corporaties is goed, maar vraagt op dit thema om intensivering. Hierover voeren we het gesprek. De huidige situatie is inmiddels in kaart gebracht en ook hebben we met elkaar in beeld hoe deze geoptimaliseerd kan worden, waarbij tevens het kostenaspect een belangrijke rol speelt.

Resultaat

- Betere samenwerking tussen gemeente en corporaties door het afsluiten van een herzien convenant, waardoor woningen minder lang leeg staan en kosten voor WMO aanpassingen worden terug gedrongen.
- Inzicht hebben in het tekort en wat er nodig is om aan de vraag te voldoen naar aangepaste woningen voor gezinnen met een ouder of kind met een beperking.
- Plan van aanpak om meer doorstroming naar geschikte/aangepaste woningen te realiseren.

Focus en fasering

Korte en middellange termijn (2020-2021)

- Plan van aanpak om meer doorstroming naar geschikte/aangepaste woningen te realiseren, zodat kosten voor WMO aanpassingen lager worden.
- Met interne en externe betrokkenen zijn

reeds gesprekken gestart om tot een analyse te komen waar de knelpunten in de huidige samenwerking liggen tussen gemeente en corporaties en hoe we dit kunnen verbeteren.

- Een aangepast WMO convenant met hernieuwde afspraken met deelnemende partijen.
- Met corporaties wordt in nieuwbouwprojecten per project de mogelijkheid gezien om woningen te realiseren voor gezinnen met een ouder of kind met een beperking, evenals prikkelarme woningen.

Huisvesting voor niet studerende jongeren

Context/strategische doelen

Het betreft jongeren die enerzijds als ze 18 zijn uitstromen uit de jeugdzorg, maar ook jongeren die dakloos dreigen te raken. Ze komen nu te vaak terecht in intramurale huisvesting, terwijl er in veel gevallen geen intensieve zorgvraag ligt. Een huisvestingsprobleem wordt met zorgaanbod opgelost. Dit brengt een forse kostenpost met zich mee, los van de vraag of deze vorm van zorg, als het niet nodig is, wel zo goed is voor de verdere ontwikkeling van de jongere.

Voor niet studerende jongeren is het moeilijk om aan een zelfstandige huurwoning te komen. Ze hebben over het algemeen een laag inkomen waardoor ze afhankelijk zijn van huurtoeslag. Dit betekent dat de huur van de woning voor jongeren tot 23 jaar niet boven de kwaliteitskortingsgrens mag liggen om het betaalbaar te houden (€432,51 in 2020). Deze woningen zijn schaars in Zwolle.

Samenwerkende partijen erkennen dat er een opgave ligt, de aanpak moet nader bepaald worden.

Hoe dit er in de praktijk uit zou kunnen zien: Daisy

Daisy is 21 jaar en heeft tot nu toe geen gemakkelijk leven gehad. Op haar zesde is ze uit huis geplaatst vanwege de situatie thuis, beide ouders waren verslaafd en konden niet goed voor haar zorgen. Ze kwam terecht in verschillende jeugdzorginstellingen en na haar 18e ging ze wonen in een beschermde woonvorm. Hier woont ze samen met 23 andere mensen met forse problematiek.

Ondanks dat Daisy gebaat is bij de begeleiding, ervaart ze ook enige onrust vanwege de problemen van de andere bewoners. Ze slaapt regelmatig slecht als er een conflict is geweest tussen de begeleiding en een bewoner. Wat betreft zelfstandigheid zou ze nog wel een stap kunnen maken, maar de gedachte aan helemaal op zichzelf wonen benauwt haar ook.

De begeleider van Daisy kent haar wens en dilemma om de stap te maken naar volledig

zelfstandig wonen. Het nieuwe project aan het Talentenplein zou wel eens de tussenstap kunnen zijn voor Daisy om toch de sprong te wagen.

Samen bespreken zij het concept van de wooncommunity waar studenten samenwonen met jongeren met een hulpvraag. Daisy is meteen enthousiast. Tussen de studenten wonen, midden in de stad in een community met leeftijdgenoten spreekt haar aan. Waar je, als je thuiskomt van je werk, samen wat kunt drinken en 's avonds samen leuke activiteiten kunt ondernemen.

Natuurlijk is het wel spannend. Zelf de huur betalen, huurtoeslag aanvragen, goed op de financiën lette en geen voedingsgeld meer ontvangen. Dat dit ook geldt voor alle andere jongeren in de community en dat er nog steeds begeleiding is waar ze op terug kan vallen, maakt dat Daisy de stap durft te zetten.

Passende zorg & ondersteuning

Resultaat

- Analyse van de huidige situatie en wat nodig is om te voorzien in de vraag naar huisvesting van niet studerende jongeren.
- Starten met een aantal pilots en experimenten voor deze specifieke doelgroep, omdat door samenwerkende partijen erkend wordt dat er een opgave ligt.
- Afspraken om extra woningen voor jongeren beschikbaar te stellen; in de huidige woningvoorraad en mogelijk nieuwbouw.

heeft en hoe dit in relatie staat tot het beschikbare aanbod van woningen voor niet studerende jongeren. Dit betreft woningen met een huurprijs tot de kwaliteitskortingsgrens.

- Op basis van de uitkomsten worden nadere afspraken tussen gemeente en corporaties gemaakt. Samenwerkende partijen erkennen dat er een opgave ligt, de omvang moet alleen nader bepaald worden.

Lange termijn

Bouw van nieuwe woningen of bij transformatie van bestaande locaties woningen realiseren voor niet studerende jongeren.

Focus en fasering

Korte en middellange termijn (2020-2021)

- In de jaarschijf van 2021 moet er een heldere analyse komen welke omvang dit probleem

We streven naar een ongedeelde stad, waarin steeds meer mensen zelfstandig wonen en met passende woningen voor iedereen. Hierin voelen mensen van verschillende achtergronden, al dan niet met een zorg- of ondersteuningsbehoefte, zich thuis.

Context/strategische doelen

Toegankelijke woningen zijn voor ouderen van belang. Maar daarmee zijn we er niet. Voorzieningen nabij zijn een voorwaarde om zo lang mogelijk gezond en zelfstandig te kunnen wonen. Denk hierbij aan een supermarkt, huisarts en openbaar vervoer. Maar ook ontmoeting is voor veel ouderen belangrijk. Eenzaamheid is een veel voorkomend probleem. Een zinvol bestaan is in iedere levensfase van belang. Zeker voor ouderen geldt dat deze zingeving vaak dichterbij huis gezocht moeten worden.

De beweging van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis willen wij verder stimuleren. Een doorontwikkeling van de in gang gezette extramuralisering waarbij het scheiden van wonen en zorg de voorkeur geniet. Daarnaast speelt de wens langer thuis te kunnen wonen.

Resultaat

- Er is meer variatie in zorg- en welzijnsvoorzieningen voor ouderen. Dit vraagt dat per wijk moet worden bekeken welke voorzieningen gewenst zijn. Dé senior bestaat niet. De groep is breed en divers.
- Er is meer variatie in woonconcepten tussen Beschermd Wonen en ambulante ondersteuning waardoor optimaal maatwerk kan worden geboden.
- Gelet op de huidige regionale bezetting van woonvoorzieningen voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen is het realiseren van toekomstig aanbod van (kleinschalige) woonvoorzieningen in de regio belangrijk om de concentratie van de huidige woonvoorzieningen

in de centrumgemeente Zwolle te verminderen en te bevorderen in de omliggende gemeenten. Evenwichtiger spreiding over de regio. Balans zorgvraag en zorgaanbod in Zwolle.

- Er is een Integrale gebiedsaanpak: zorgopgave, woonopgave en wijkopgave zijn met elkaar verbonden.
- Inwoners kunnen (langer) zelfstandig wonen.

Focus en fasering

Korte en middellange termijn (2020-2021)

- In 2021 zal in kaart worden gebracht wat de opgaven zijn om ouderen zo lang mogelijk gezond en zelfstandig te laten wonen. Dit gaat niet alleen om de fysieke woning maar heeft ook betrekking op specifieke type zorg- en welzijnsconcepten in een stadsdeel. De ouderindex kan ons hierbij helpen.
- Voor 2020 en 2021 wordt de focus gelegd op het doen van interventies om de doorstroom vanuit de woonvoorzieningen te bevorderen. Dit met specifieke aandacht voor die doelgroepen waarvoor op dit moment onvoldoende passende zorg, respectievelijk ondersteuning en (betaalbaar) aangepast woonaanbod beschikbaar is. Dit met verwijzing naar het onderzoeksrapport "In Zwolle kan het".
- Naast afspraken over huisvesting voor kwetsbare jongeren in de jaarschijf 2021, is het gewenst alternatieve woonconcepten te ontwikkelen voor jongeren waardoor een deel van deze jongeren niet langer hoeft in te stromen in dure intramurale voorzieningen, maar al dan niet zelfstandig kan wonen met een passend ambulant ondersteuningsarrangement.

- Businesscases wonen en zorg worden ontwikkeld om experimenten mogelijk te maken.
- Beweging Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis Wonen: Er worden woonzorgconcepten mogelijk gemaakt door het ontwikkelen van zorgprofielen en een behoefte analyse. Daarnaast komt er een gezamenlijk gedragen visie en beeld over hoe we de verandering van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis tot stand kunnen brengen met regiogemeenten. Inmiddels is er een projectleider aangesteld om dit aan te jagen in de regio. Verder is er een start voor de start bijeenkomst georganiseerd met interne- en externe partners om de beweging van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis Wonen verder vorm en inhoud te geven.

Lange termijn

- Zorg- en welzijnsvoorzieningen voor ouderen worden in nieuwe gebiedsontwikkelingen geïntegreerd. Een wijkgerichte aanpak maakt dat we samen met onze partners en inwoners in kaart kunnen brengen wat er nodig is op het gebied van zorg en welzijn voor ouderen om zo lang mogelijk gezond en zelfstandig te wonen.
- Ontwikkelen GGZ index: Met behulp van een GGZ index hebben we o.a. inzichtelijk wat de risico-en beschermende factoren zijn om sneller en duurzaam uit te kunnen stromen vanuit intramurale voorzieningen naar het wonen in de wijk of om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen. De index kan dienen als afwegingskader voor bijvoorbeeld de keuze om ontmoetingsruimten te creëren in een stadsdeel. Het kan ook leiden tot een extra

investering in het stadsdeel om de sociale veerkracht te versterken.

- Er worden nieuwe woonconcepten gerealiseerd met borging (mantel)zorg en faciliteiten in de buurt.
- Op langere termijn een vitale, solidaire en gezonde stad!

Het dient mede als input voor de prestatieafspraken met de woningcorporaties. De ambities zijn kwantitatief en kwalitatief van aard en deze worden nog verder geconcretiseerd. De ene opgave is groter dan de andere; sommige kennen een kort cyclisch proces en andere een meerjarige opgave. In de gebiedsvisies zal wonen met zorg nadrukkelijk worden geïntegreerd.

Voortgang programma

Het programma zal jaarlijks worden geëvalueerd en waar nodig worden bijgesteld.

Colofon

Programma Wonen en Zorg

Gemeente Zwolle

Vormgeving: Communicatie, Gemeente Zwolle

maart 2021

www.zwolle.nl